

KEPPI JA PORKKANA

Valtiosektorin tiedote 1/2008

Sisältö

- 1 Valtion rakenteet myllerryksessä!
- 2 ALKU-hanke – valtion aluehallinto uusiksi
- 3 Kohtuullisen onnistunut neuvottelukierros
- 3 Lomarahaa vapaaksi?
- 4 Sosiaali- ja terveysalan kehittäminen ja valvonta uusiin organisaatioihin

PÄÄKIRJOITUS

Valtion rakenteet myllerryksessä!

PALKKAUSJÄRJESTELMÄUUDISTUS on toteutettu kattavasti valtionhallinnossa ja olemme nyt siirtymässä uudistuksen toiseen vaiheeseen, kun ministeriöiden palkkausjärjestelmät yhtenäistetään ja virastorakenteiden muuttuessa erilaiset palkkausjärjestelmät sulautetaan yhteen. Tästä ensimmäisenä esimerkkinä on Eviiraan hyväksytty uusi yksi yhteinen palkkausjärjestelmä.

Palkkaedunvalvonnan lisäksi suurena haasteena on henkilöstön aseman turvaaminen muutostilanteessa.

Tiedämme jo, että yliopistolaitos on vuonna 2010 hyvin erilainen kuin nyt. Yliopistojen autonomiaa lisätään purkamalla niiden tilivirastoasema. Pääkaupunkiseudulle perustetaan paljon puhuttanut säätiöpohjainen innovaatioyliopisto ja useita muita uudistuksia on suunnitteilla.

Muutoksella on merkittävä vaikutus neuvottelutoimintaan. Miten yliopistot organisoivat sopimusedunvalvontansa uudessa tilanteessa? Tällä on vaikutuksensa jukolaisittain koko valtion neuvottelutoimintaan, onhan yliopistojen palveluksessa

olevien jukolaisten osuus yli 40 prosenttia koko valtiosektorin jäsenmäärästä.

Myös aluehallintoa ollaan uudistamassa ennätysvauhdilla. Tämän kuun lopussa julkaistaan asiaa valmistelevan hankkeen esitys uudistukseksi. Esityksellä tulee olemaan merkittävät vaikutukset valtion aluehallinnon rakenteisiin ja maakuntaliittojen toimintaan. Esitys koskee lähes 10 000 valtion työntekijää. Myös työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön muutoshankkeissa riittää järjestöille haasteita.

Muutokset edellyttävät meiltä entistä yhtenäisempää ja vaikuttavampaa toimintaa jäsenten palvelussuhteiden ja palkkausehtojen turvaamisessa. Aidon yhteistoiminnan on toteuduttava muutoksissa.

Eriytynen huoli koskee määräaikaisten asemaa, jota pyrittiin parantamaan viime neuvottelukierroksella. Määräaikaista ei saa tulla kiireellä valmisteltujen muutos-hankkeiden maksumiehiä!

Kädessäsi on uudennäköinen valtiosektorin jukolaisten Keppi ja porkkana -jäsen-tiedote. Tiedote ilmestyy kuluvana vuonna tuttuun tapaan neljä kertaa: maaliskuu-, touko-, syys- ja marraskuussa. Tiedotetta julkaisevat liitot löytyvät takasivulta. Sieltä näet myös liittojen valtiosektorin asiamiesten yhteystiedot.

Kalevi Juntunen
asiamies
Akavan Erityisalat

ALKU-hanke

– valtion aluehallinto uusiksi

Valtion aluehallintoa uudistetaan nopeassa aikataulussa. Tavoitteita ovat kansalaislähtöisyys ja tehokkuus. Uudistuksella on myös henkilöstövaikutuksia.

VALTION ALUEHALLINNON uudistamistyö etenee kovalla vauhdilla. Hallitusohjelman mukaisesti hallintoa uudistetaan muun muassa lääninhallitusten, työ- ja elinkeinokeskusten, muiden piirihallintoviranomaisten ja maakuntien liittojen työnjakoa täsmentämällä, päällekkäisyyksiä poistamalla ja hallintoviranomaisten määrää vähentämällä. Samalla on tarkoitus muuttaa aluejakoa. Uudistukset toteutetaan vuoteen 2010 mennessä.

Hallinto- ja kuntaministeri Mari Kiviniemi asetti kesäkuussa 2007 aluehallinnon uudistamishankkeen (ALKU-hanke) Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmän eli HALKE:n puolelta asiaa. Hankkeen toimikausi on 29.6.2007 – 31.3.2009 ja sen tavoitteena on luoda kansalais- ja asiakaslähtöisesti, tehokkaasti ja tuloksellisesti toimiva aluehallinto.

Aluehallinnon tehtäviä kootaan

Hankkeen tavoitteena on selvittää aluehallintoviranomaisten tehtäväkokonaisuudet mitään aluehallintoviranomaista pois sulkeutumatta. Tällä hetkellä selvityksen piirissä on noin 8 250 henkilötyövuotta käsittäen ympäristökeskukset, työ- ja elinkeinokeskukset, lääninhallitukset, metsäkeskukset,

Hankkeen piirissä ovat

- ympäristökeskukset
- työ- ja elinkeinokeskukset
- lääninhallitukset
- metsäkeskukset
- tiepiirit
- työsuojelupiirit
- maakunnan liitot.

tiepiirit, työsuojelupiirit ja maakunnan liitot. Selvitettävien aluehallintoviranomaisten joukko voi vielä laajentua.

Toinen keskeinen tehtävien ja toimivaltuuksien kehittämiseen liittyvä tavoite on selkeyttää aluehallinnon viranomaisten työnjakoa. Tämä tapahtuu lupa-, valvonta- ja oikeusturvatehtäviä yhteen kokoamalla, luomalla selkeä työnjako aluehallinnon sekä ministeriöiden ja muun keskushallinnon välillä ja kokoamalla alueellisia kehittämistehtäviä ja aluekehittämisen voimavaroihin liittyvää päätösvaltaa maakuntien liitoille.

Aluejaot on tarkoitus muodostaa toiminnallisesti tarkoituksenmukaisiksi. Aluejakoja yhdistettäneen niin, että aluehallinnon viranomaisten toiminta-alueet vastaavat toisiaan tai suuremmat alueet koostuvat kokonaisista pienemmistä alueista. Viranomaisten määrää on tarkoitus vähentää ja henkilöstöjärjestöjen näkökulmasta tämä tarkoittaa myös henkilöstön määrän vähentämistä. Hankkeelle on asetettu merkittävät tuottavuustavoitteet vuoteen 2015 mennessä.

JUKOlla edustus valmisteluryhmässä

ALKU-hankkeen poliittisesta ohjauksesta vastaa ministerityöryhmä HALKE. Lisäksi hankkeelle on asetettu ohjausryhmä, jossa myös on poliittinen edustus.

Hankkeen valmistelusta huolehtii valmisteluryhmä, jonka puheenjohtajana toimii ylijohtaja Silja Hiironniemi valtiovaraministeriöstä. Valmisteluryhmässä ovat edustettuina eri ministeriöt, lääninhallitukset, työ- ja elinkeinokeskukset, maakuntien liitot, Suomen Kuntaliitto sekä pääsopijajärjestöt. JUKOa edustaa neuvottelija Tarja Rantahäli ja hänen varajäsenenä toimii neuvottelupäällikkö Markku Nieminen. Valmisteluryhmä on nimennyt työryhmiä, jotka ovat laatineet raportit aluehallinnon tehtävistä, keskushallinnosta siirrettävistä tehtävistä, aluehallinnon voimavarojen kokoamisesta ja valtion aluehallinnosta Ahvenanmaalla. Raportit ja muuta tietoa hankkeesta löytyy valtiovaraministeriön internetsivuilta osoitteesta www.vm.fi/alku.

Väliraportti jo maaliskuun lopussa

Hankkeen väliraportin on määrä valmistua 31.3.2008 mennessä. Raportin tulee sisältää ehdotukset aluehallintoviranomaisten tehtäväkokonaisuudeksi ja tehtävien muutoksiksi, keskushallinnon tehtävien siirtämiseksi aluehallinto- ja paikallishallintoviranomaisille sekä aluehallintoviranomaisten määrän vähentämiseksi. Lisäksi väliraportissa tulee olla ehdotukset aluejaon muutoksiksi ja mahdollisiksi uusiksi valtion aluehallintoviranomaisiksi. Aikataulu väliraportin laatimiseksi on tiukka. Valmisteluryhmä kokoontuu viikoittain ja kokoukset kestävät pisimmillään koko päivän. Ennen väliraportin antamista tullaan kuulemaan sidosryhmiä, muun muassa Akavaa.

Järjestöt seuraavat hanketta

JUKOn valtion neuvottelukunta seuraa hanketta. Lisäksi JUKO on perustanut akavalaisista toimijoista koostuvan ALKU-taustaryhmän. Akavan työvaliokunta on nimennyt työryhmän, joka tiiviisti seuraa hanketta. Myös pääsopijat (JUKO, Pardia ja JHL) tekevät yhteistyötä hankkeen tiimoilta. JUKO tulee järjestämään hankkeeseen liittyvää koulutusta luottamusmiehillään 4.4.2008 Helsingissä. ■

Tarja Rantahäli

neuvottelija

Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO

Kohtuullisen onnistunut neuvottelukierros

JUKOssa KULUNUTTA neuvottelukierrosta on arvioitu sisäisissä seminaareissa sekä jäsenjärjestöjen palautteiden pohjalta. Tämä seuranta antaa hyvän osviitan, kun katseet nyt suunnataan seuraavalle kierrokselle. On tietysti muistettava, että neuvottelukierrokset ovat harvoin täysin samankaltaisia. Monista kuluneen kierroksen toiminnoista voi kuitenkin ottaa oppia tulevaa varten.

Yleisesti ottaen neuvottelukierros valtiosektorilla sujui sängen hyvin. Tällä kierroksella työnantajan tavoitteet olivat ehkä aikaisempaa voimakkaammin esillä. Valtiolla ne noudattelivat samaa tuottavuutta korostavaa linjaa, mikä oli havaittavissa muillakin sektoreilla. Tämä työnantajan asenteen koveneminen asettaa omia vaatimuksiaan tuleville kierroksille.

Tälläkin neuvottelukierroksella pääsopijajärjestöjen yhteistyö toimi valtiolla hyvin. Tämä on neuvottelujen sujumisen kannalta erittäin tärkeää. Vaikka järjestöillä oli joissakin painotuksissa eroja, pääosin yhteiset linjat löytyivät.

Tiedottamisen vähäisyys on ollut asia, josta on seurantalavereissa keskusteltu.

Niukka linja aiheutui osittain siitä, ettei aina ollut kovin paljon tiedotettavaa. Toisaalta neuvotteluissa sovittiin yhteisesti melko matalasta profiilista. Jonkun verran tästä kieltämättä poikettiinkin, mikä aiheutti turhaa närää. Tiedotuksen suunnittelu on yhtenä asiana esillä seuraavan kierroksen valmistelussa.

Järjestöllisen valmiuden on oltava joksella neuvottelukierroksella kunnossa. Jäsenistön työtaisteluvälmiuden tulee aina olla tukemassa neuvottelutoimintaa. Parannettavaa on edelleen yhteisessä sitoutumisessa ja jonkin verran myös siinä suuriarvoisessa työssä, jota paikallisella tasolla on tehty.

Uusi sopimus on sälyttänyt paljon tehtävää myös paikallistasolle: monen asian toteutus tapahtuu lopulta paikallisissa neuvotteluissa. Sopimus on myös paikotellen melko vaikealukuinen, mikä on herättänyt luottamusmiessurssilla paljon kysymyksiä. Lisäksi on oletettavaa, että monia asioita joudutaan vielä selvittämään ja ratkomaan keskustasolla.

Kaikkiaan valtiosektorin kierros oli kohtuullisen onnistunut. JUKO tulee aloit-

tamaan hyvissä ajoin valmistautumisen seuraavaan kierrokseen. Valtion neuvottelukunnassa käydään jo vilkasta keskustelua kehittämistoimista.

Yhdessä siis edelleen eteenpäin tavoitteena hyvä sopimus! ■

Esa Eriksson
julkisen sektorin asiamies
Suomen Lakimiesliitto

Kirjoittaja on Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:n valtion neuvottelukunnan puheenjohtaja.

Lomaraha vapaaksi?

Vaihdettaessa lomarahaa vapaaksi on hyvä huomioida mm. seuraavat asiat:

- Vapaan antamisessa ei ole enää kytkentää vuosilomaan, mutta vapaa voidaan edelleenkin antaa vuosiloman yhteydessä.
- Vapaaksi vaihtamisesta on sovittava huhtikuun loppuun mennessä ja vapaa on pidettävä lomarahana maksuvuoden tai sitä seuraavan kalenterivuoden aikana. Vapaata ei voi siis enää kerryttää 5 vuodelle.
- Vapaa annetaan kokonaisina työpäivinä. Koko viikon kestävästä poissaolosta ei kulu lauantai, sunnuntai eikä arkipyhä. Kutakin vapaata päivää kohti lomarahasta vähennetään 4,4, % lomarahana määrätymisvuoden palkasta. Vapaata saa enintään niin paljon kuin rahaa riittää (enintään 16 päivää). Jäljelle jäänyt lomараha maksetaan rahana.
- Vapaan saa peruuttaa tai keskeyttää painavasta syystä (esim. sairaus tai se, ettei vapaata ehditä antaa palvelussuhteen päättyessä). Tällöin maksetaan lomараha tai osa siitä.
- Vapaapäivät ovat virassa- ja työssäolopäivien veroisia vuosiloman ansainnassa ja laskettaessa vuosilomaan oikeuttavaa palvelusaikaa. /RS-H

Sosiaali- ja terveysalan kehittäminen ja valvonta uusiin organisaatioihin

STM:n alaista tutkimustoimintaa ja ohjausta keskitetään. Uudet isot keskuksat aloittavat vuoden 2009 alusta.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN hallinnonalalla kehittäminen ja valvonta siirtyvät uusiin organisaatioihin vuoden 2009 alusta. Sosiaalipoliittinen ministerityöryhmä hyväksyi helmikuussa selvitysmiesten vuoden 2007 lopulla tekemät esitykset keskeisiltä osiltaan.

Uudistuksen tavoitteena on tehostaa toimintaa ja yhteistyötä, parantaa tuottavuutta sekä taata palvelujen laatu ja yhtenäiset käytännöt koko maassa. Ketään ei ole järjestelyjen vuoksi tarkoitus irtisanoa.

Esitysten toteuttaminen merkitsee mm. Stakesin ja Kansanterveyslaitoksen yhdistämistä uudeksi hyvinvoinnin ja terveyden tutkimuskeskukseksi. Keskus sijaitsee Helsingissä ja sillä olisi alueyksiköt niillä paikkakunnilla, joilla laitoksilla jo nyt on toimintaa. Alueyksiköihin on tarkoitus siirtää pääkaupunkiseudulta muualle Suomeen 100 henkilötyövuotta vuoteen 2015 mennessä.

Vastaavasti yhdistetään Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus STTV ja Terveydenhuollon oikeusturvakeskus TEO uudeksi oikeusturva- ja valvontakeskukseksi. Sen toimialaa on tarkoitus laajentaa sosiaalipalvelujen valvontaan. Keskusten alaisuuteen on tarkoitus myöhemmin liittää lääninhallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon osastot. Asia ratkaistaan tarkemmin, kun valtion aluehallinto järjestellään. (Aluehallinnon uudistus 2010 -hankkeesta on juttu toisaalla tässä tiedotteessa.)

Myös valtion mielisairaaloiden ja koulukotien osalta suunnitellaan muutoksia.

Ensi vuoden alusta muuttuu lähinnä niiden tulosohjaus. Myöhemmin sairaalat on tarkoitus jättää hyvinvoinnin ja terveyden kehittämislaitoksen valvontaan, siirtää sairaanhoitopiireihin tai niiden asema ratkaistaan osana oikeuslääketieteellistä toimintaa koskevaa kokonaisratkaisua. Koulukotien asemaa selvitetään yhdessä opetusministeriön ja Kuntaliiton kanssa.

Työterveyslaitos ja Säteilyturvakeskus jäävät omina organisaatioinaan jäljelle. Näistä erityisesti Työterveyslaitokseen on tarkoitus kohdistaa huomattavia tuottavuushankkeen säästöjä.

Selvitysmiehet ehdottivat, että myöhemmin STTV:n kemikaalivalvontaan liitetyvät osat siirretään kemikaaliviraston osaksi. Sosiaalipoliittisen ministeriryhmän päätöksen yhteydessä ilmoitettiin, että kemikaaliviraston perustamista ryhdytään selvittämään välittömästi valtiovarainministeriön johdolla.

Taustalla valtion tuottavuusvaateet

STM:n alueen organisaatiomuutokset ovat osa valtionhallinnon lähes täydellistä uudelleenjärjestelyä. Taustalla ovat myös tuottavuusohjelman asettamat säästövelvoitteet.

STM:n alueen muutoksista antoivat selvitysmiehet raporttinsa 21.12.2007. Ministerityöryhmän kannanotot seuraavat varsin tarkasti raportin ehdotuksia. Asiaa käsitellään sen laajakantoisuuden vuoksi vielä hallinnon ja alueiden ministeriryhmässä ennen lopullisia päätöksiä. ■

Jari Lehto
toiminnanjohtaja
Luonnontieteiden Akateemisten Liitto LAL

Vastaava toimittaja: Akavan Erityisalat, Kalevi Juntunen, p. 0201 235 351, kalevi.juntunen@akavanerityisalat.fi
Toimitus: Akavan Erityisalojen viestintä
Ilmestymisen vuonna 2008: vko 12, vko 21, vko 38 ja vko 47
Osoitteenmuutokset: Jäsenliitto

LIITTOJEN VALTIOSEKTORIN ASIAMIEHET:

Agronomiliitto

Mari Raininko, asiamies
Puh. (09) 2511 1642, 040 901 1642
mari.raininko@agronomiliitto.fi
www.agronomiliitto.fi

Akavan Erityisalat

Kalevi Juntunen, asiamies
puh. 0201 235 351, 040 582 2780
kalevi.juntunen@akavanerityisalat.fi
www.akavanerityisalat.fi

Driftengejörnsförbundet i Finland, DIFF

Erik Karlberg, verksamhetsledare
puh. (09) 4767 7346, 040 553 1158
erik.karlberg@diff.fi
www.diff.fi

Luonnontieteiden akateemisten liitto LAL

Jari Lehto, toiminnanjohtaja
puh. (09) 2511 1661, 0400 667 045
jari.lehto@luonnontieteilijat.fi
www.luonnontieteilijat.fi

Metsänhoitajaliitto

Tapio Hankala, toiminnanjohtaja
puh. (09) 6840 8112
tapio.hankala@metsanhoitajat.fi
www.metsanhoitajat.fi

Suomen Arkkitehtiliitto SAFA

Sirpa Pasula, työsuhteasiamies
puh. (09) 5844 4206
sirpa.pasula@safa.fi
www.safa.fi

Suomen Ekonomiliitto SEFE

Johanna Hämäläinen, asiamies
puh. 0201 299 289, 050 370 4456
johanna.hamalainen@sefe.fi
www.sefe.fi

Suomen Lakimiesliitto

Esa Eriksson, asiamies
puh. (09) 8561 0313, 041 458 0022
esa.eriksson@lakimiesliitto.fi
www.lakimiesliitto.fi

Suomen Psykologiliitto

Riitta Saikkonen-Heinonen, pääsihteeri
puh. (09) 6122 9177, 040 579 1513
riitta.saikkonen@psyli.fi
www.psyli.fi

Suomen Valtiotieteilijöiden Liitto SVAL

Arja Laine, asiamies
puh. (09) 6850 8020
arja.laine@sval.fi
www.sval.fi

Tekniikan Akateemisten Liitto TEK

Pia Hiltunen, asiamies
puh. (09) 2291 2223
pia.hiltunen@tek.fi
www.tek.fi

Tradenomiliitto TRAL

Sanna Knuuti, työsuhtelakimies
puh. 0201 558 808
sanna.knuuti@tradenomiliitto.fi
www.tradenomiliitto.fi

Uusi Insinööriiliitto UIL

Juha Särkkä, julkisen sektorin asiamies
puh. 0201 801 843
juha.sarkka@uil.fi
www.uil.fi

Valtion alueellisen sivistyshallinnon virkamiehet VSV

Martin Gripenberg, puheenjohtaja
puh. 0205 163 129, 040 749 1811
martin.gripenberg@kolumbus.fi
www.vsvry.fi

Ympäristöasiantuntijoiden Keskusliitto YKL

Arja Varis, edunvalvontapäällikkö
puh. (09) 622 68510, 0400 488 516
arja.varis@ykl.fi
www.ykl.fi